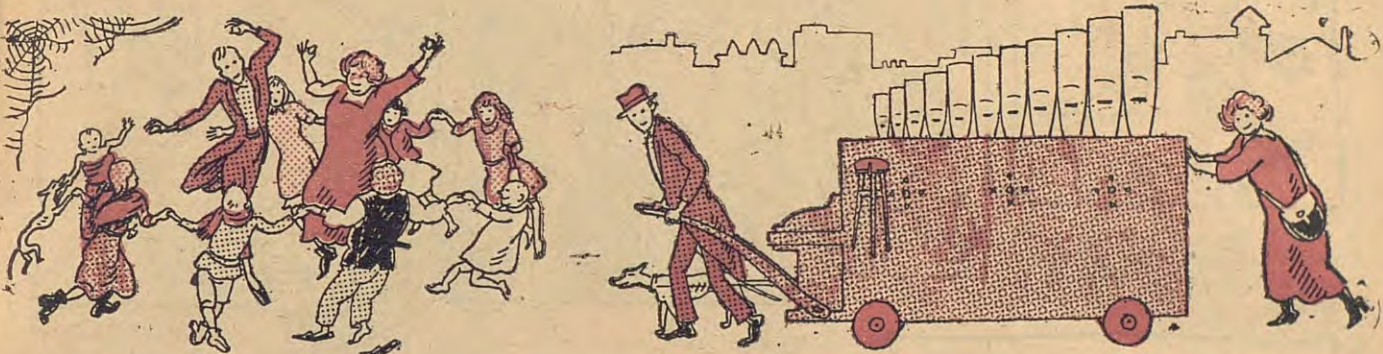

VIROLET

Voleu res més trist que no poder posar pa a taula? Doncs per aquesta dolorosa situació passaven els pares de vuit criatures (sense comptar el gos). Com fer-ho per a poder tapar amb aliments aquelles nou boques que no paraven d'exterioritzar les reclamacions dels ventrells llurs? Pobres pares que no paraven de rumiar cercant una solució que els permetés complir amb els seus deures envers els fillets!

Però, un jorn, els veïns no podien creure que veien: com era possible que a aquella tristor succeís de cop i volta una joia desenfrenada? Es que havien tret el premi gros de la rifa? Cal Millor que això!

Tenien la solució a les seves calamitats, car havien, finalment, trobat un mitjà de guanyar-se la vida. I aquest era un esplèndid orgue amb el que donaven concerts pels carrers, embadalint al passavolant auditori que romania atret per aquelles veus d'àngel, i, encantat, no es feia pas pregar per a donar una almoïna proporcionada al calibre d'un instrument tan perfecte i d'un executant que el feia parlar.

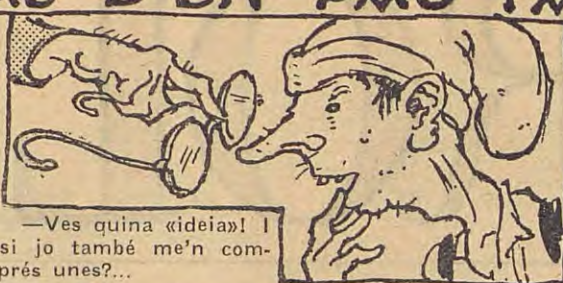

Ja suposem que nostres llegidors posaran en quarentena que una família tan necessitada pogués devenir propietària d'un orgue semblant. Ens fem càrrec dels seus dubtes i com que nosaltres no tenim un «no» pels «violetistes», els volem tranquil·litzar treient (no més que per ells sols), una paret del instrument, perquè puguin tenir esment de l'enginyosa manera com estava construït i funcionava.

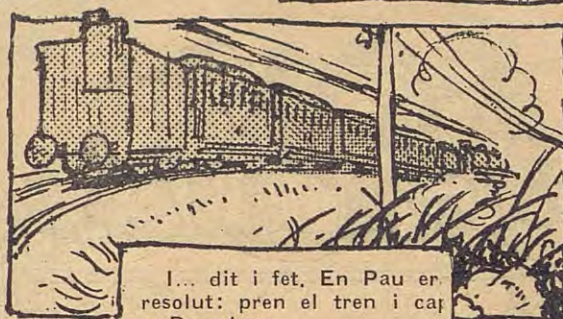
EL CAS D'EN PAU TANOCA

—Què te'n sembla, Pau d'aquestes ulleres? Creu que van de primera. No podia llegir i ara ho faig divinament.

—Ves quina «ideia»! I si jo també me'n comprés unes?...

I... dit i fet. En Pau es resolút: pren el tren i cap a Barcelona.

—Em faríeu el favor de dir-me una casa que venguin això que en diuen ulleres?

—Sí, home, sí. Tireu dret i...

No es féu pas repetir les explicacions «urbanes» i empenqué a bon pas la direcció indicada.

—Es aquí que venen això que en diuen ulleres, que diuen que s'hi pot llegir bé i que diuen...

—Sí, bon home. Passeu, passeu.

—Veiam aquestes? Eh, què tal?

—No hi puc entendre pas gens, la veritat!

—Probem aquestes.
—Encara hi puc llegir menys.
—Si que és estrany!

—Doncs mireu que el vostre cas deu ésser molt greu, car amb aquestes tothom hi llegeix.

—Doncs jo no, encara que ho provo. Però no em fa estrany perquè tinc el cap molt dur i mai n'he sapigut de lletra.

—Caratsus! I qui na manera tan estranya de despedir-te tenen els de Barcelonai

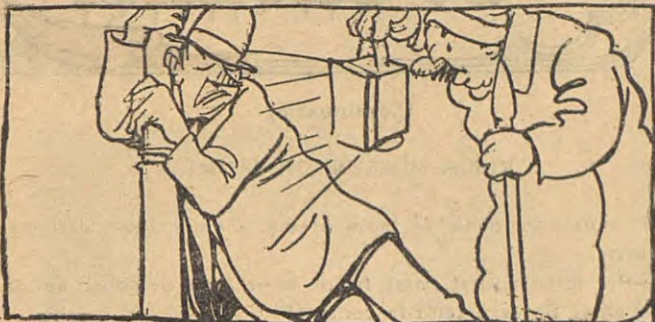

—I aquestes?
—Tampoc, tampoc res.

UNA IDENTIFICACIÓ DIFÍCIL

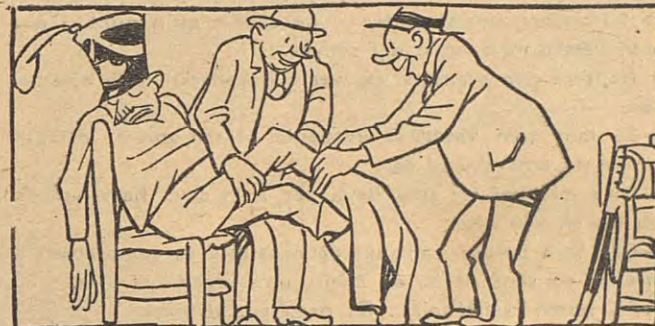
«In illo tempore» hi havien tres companys, un dels quals tenia una gran afició al xarel·lo, cosa que se li coneixia tot seguit per la coloració que li havia pres la punta del nas.

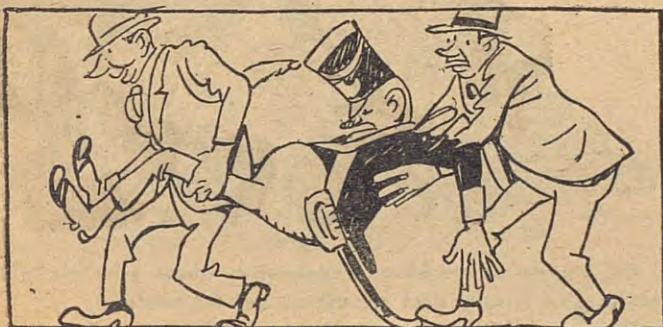
Molt sovint el sereno el tenia que recollir al mig del carrer, borratxo perdut. I com que abans d'eixir-ne d'una n'agafava una altra, es pot dir que mai se'n veia lliure.

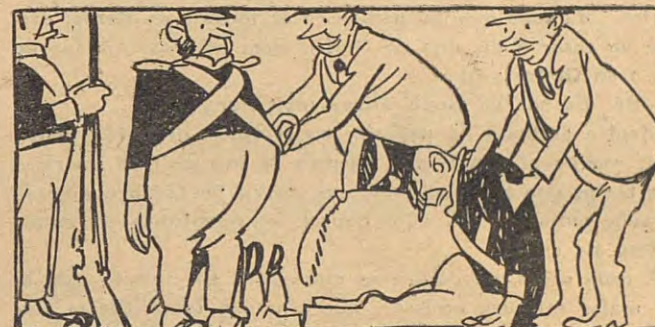
Un dia que «l'interfecte» n'agafà una d'aquelles «de la marca de l'am» acordaren els companys jugar-li una mala passada, a veure si escarmentava i no hi tornava mai més.

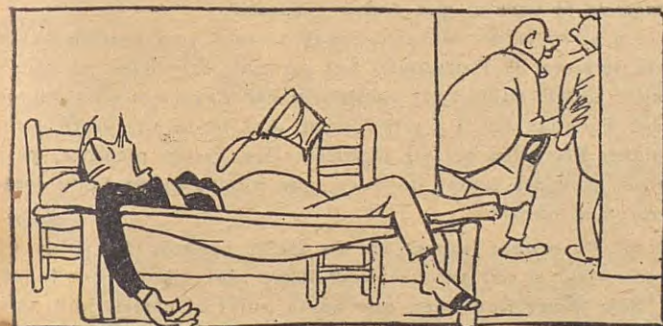
L'agafaren a pes de braços, i el portaren a casa d'un d'ells. Un cop allí, el vestiren amb un vestit de «miliciano» que havien comprat a un drapaire del carrer de Ramalleres.

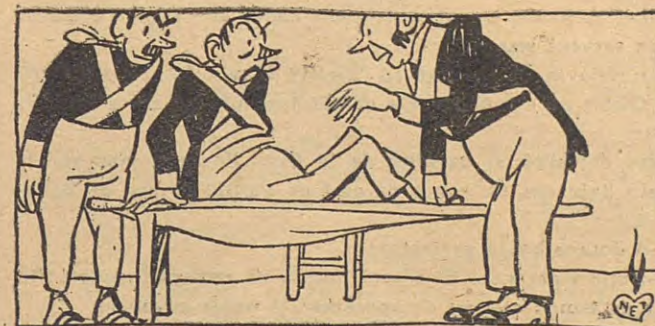
Disfressat d'aquesta manera, el portaren a un «cuartel» que hi havia allà a la vora. El «nou militar» no se'n adonava de res, tan pertorbat estava.

Demanaren al centinella permís per a enraonar amb el «cabo de guardia» i quan aquest va sortir, li digueren: «Aquí portem aquest «individu» en l'estat que veieu. Voleu donar-li aculliment?»

«Com que està en tan mal estat—pensà el cabo—el deixarem en aquest catre per a que faci una bona dormida i demà serà un altre dia». A l'endemà, com que l'home no va poder tornar a beure, es va deixondir un xic, no massa. Varen fer-li un xàfec de preguntes: «Com us dieu? De quin...

...batalló sou?» A res podia respondre l'infeliç, molt estranyat ell mateix de veure's vestit d'aquella manera. A l'últim digué: «Aneu al carrer de la Palma de Sant Just, núm. 5, segon, i pregunteu per en Pau Xirinacs. Si us diuen que no hi és, és que sóc jo. Ara, si l'hi trobeu... aleshores si que no sé qui dec ésser!»

El Cavaller de la Creu

(Continuació)

VISCA MOSSENYOR JAUME!

El nunci va donar-se bona pressa a obeir les ordres de l'hoste.

—Per força aquest home ha de tenir molt de poder aprop de l'amo! Bo serà tenir-lo content!

I, en havent dinat, començaren a arribar a Castell-Isard els primers vassalls.

—Es cert que el senyor ens demana?—preguntaven, dubtant de ses orelles, que havien oït el pregó.

—El senyor... ben bé el senyor, no és, però sí un cavaller que ha arribat aquest matí, de no sabem quin punt, i que sembla ésser molt amic del senyor...

—No serà per a apujar els vectigals?—feren amb aire rezelós.

—Sé tant com vosaltres—responia el majordom, deixant als vinents amb l'ai al cor.

—Serà que vol fer una lleva per a la seva host?—sospitava un en veu alta.

—Cal Serà perquè cada un de nosaltres es compromet a conrear els seus horts, de franc, una vegada al mes.

—Hi farem resistència... Bé prou ens delmal

—Demés... que tothom sap d'on pervé, i com ha passat de servent a senyor!

—I la mort d'en Guifre... Vajal Que a mi mai em va fer goig la contalla.

—Calla-ho, que el senyor no és home que aguantí xafarderies... Ja saps que féu penjar en la forca a en Genís, perquè va gosar a dir que en Guifre mort no s'assemblava de res a en Guifre viu!

—Bé! Es que en Genís anava molt lluny!

Mentre arribava la pagesia, en el tinell hi havia també molt moviment. En Giralt, després de menjar com un rei—feia temps que a Castell-Isard no s'havia fet tan bon dinar—s'havia sentat en un silló daurat, entretenint-se en donar ordres als criats.

A cada ordre, en Jaume es mossegava els punys... Ah, si les males mirades occissin, que n'hauria estat d'ert i glaçat el cos d'en Giralt de Bellaguait! Però aquest portava una daga esgarrifosa i una espasa de sis pams, i amenaçava amb uns documents que serien la ruïna absoluta d'en Jaume. Calia contenir-se.

De totes maneres, en Jaume no es resignava fàcilment a obeir al seu antic amo, i encara que aquest no el deixava de petja, havia tingut ocasió de donar un encàrrec secret a un servent seu.

Se n'havia assabentat en Giralt? Havia fet el desentès? En Giralt no era home que deixés traslluir les seves impressions.

Des del silló, el cavaller de la Creu havia manat que li fossin baixades les robes de cort de l'antic senyor de Bellaguait.

En Jaume havia protestat:

—Amic i parent... El servei hauria de remenar massa! Fa tant de temps que va desaparèixer el noble cavaller!

—Es ma voluntat!—havia imposat en Giralt, i en Jaume s'havia vist obligat a acceptar l'ordre.

Veritablement, fou menester obrir diverses caixes, ans no aparegueren els vestits de brocatell i el mantell brodat d'or i argent, amb les armes de la casa de Bellaguait.

La seda encara es conservava lluent i suau, i en Giralt es dignà emprobar-se els vestits. No cal dir que la roba li anava magníficament al cavaller, donant a sa figura un posat nobilíssim.

Prou es veia que estava acostumat a vestir teles riques. Els mateixos servents d'en Fonollar, que contemplaven astorats l'obediència del seu amo i les gosadies del nou-vinut, reconeixien en el cavaller un caient de gran senyor.

Un cop vestit, exigí que li fos portat tot l'argent i l'or amonedat que hi hagués a la casa.

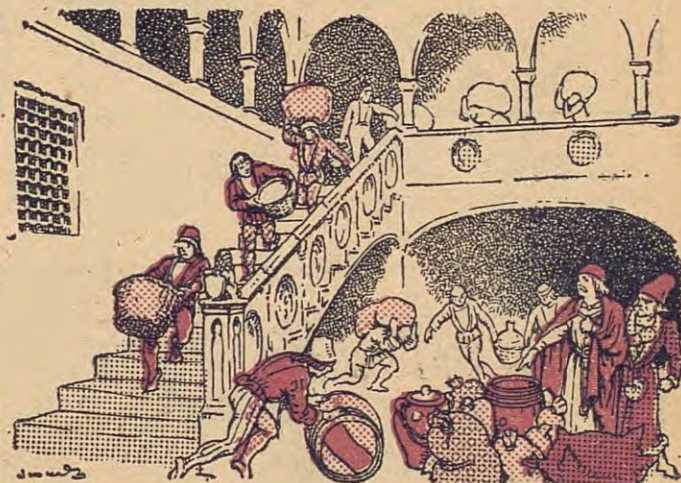
En Jaume cregué desmaiarse:

—Amic i parent... Què en fareu de tant de diner al plegat? Demaneu el que volgueu gastar, però a mida que us manqui...

—Es que tinc goig en veure tantes rodonetes apilades.

—Jo també!—féu, sospirant melancònicament, en Jaume.

Després es féu pujar el gra dels cassals, la farina, la tupa conservada en gerres, la mel; féu obrir de bat a bat les trapes que conduïen al celler.

En Jaume no acabava d'explicar-se quins eren els propòsits d'en Giralt, però no estava del tot tranquil.

Quan la cridòria dels reunits al pati del castell atragué l'atenció del cavaller, es posà dret, afil·lerà la gent i, solemniament, com un príncep, fent sonar els corns de caça, i precedit pels penons de Bellaguait, trets de les arnades fundes, davallà fins a l'esplanada, on bullia una multitud heterogènia, empenyent-se per a posar-se davant i sapiguer més de la vora el que anava a succeir.

La sorpresa en veure al cavaller vestit com vestien abans els senyors de Bellaguait, fou general. Els joves no coneixien aquell abillament sumptuós, car l'avarícia d'en Jaume del Fonollar no li havia deixat mai fer-se un vestit semblant. Els vells, un xic desmemoriats, creien recordar, però eren passades tantes anyades, que ningú, ni de lluny reconegué al cavaller.

Havia confiat aquest en un esclat poderós del poble en reconèixer al seu antic senyor? Si era així, s'havia ben tallat.

Sols Micer Ronyonet, que havia pujat al castell junt amb en Roderic, reconegué a l'hoste i miracle fou que no es llençés contra ell per a reclamar-li la perdigaina amb cols que se li havia menjada la nit abans. El contingué el patge, que sentia una secreta simpatia pel cavaller esbogerrat que li havia parlat de tantes terres i fets estranys.

En Giralt, en veure a l'hostaler, li va fer una senya per a què se li acostés, i quan el tingué aprop, mostrant-lo a en Jaume, digué en veu alta:

—Noble parent... Aquest humil hostaler va fer-me l'honor de servir-me ahir, com cap altre hostaler del món ho hauria fet... Hostaler: vos permeto que damunt del rètol de la Llebre, hi feu pintar: «El millor cuiner del món!» Ara dieu-me què us dec.

Micer Ronyonet estigué a punt de caure en basca, de tanta vanitat.

Tanmateix, era ben atent aquell cavaller, que sabia pagar amb tan bona moneda els favors!

—Res, senyor, res! Vaig servir-vos de bon grat!

—No; tu no sàbies qui era, i encara que ho haguessis sabut, tu cuines per a viure, no per a què visquin només els altres. No és cert?

—Parleu com un llibre, però vós... M'heu dit, davant de tots unes coses tan agradables, que ja em donc per pagat.

—No insistiu, amic i parent...—insinuà en Jaume, sempre disposat a estalviar.

—Deixeu-me fer! Apa, digues, hostaler.

—Vaja... Un florí, senyor. Us està bé?

—Ah, per mi sí!—féu, festosament, en Giralt, i tombant-se a en Jaume, digué:—Molt bé, parent meu. Tu vols que li dongui dos florins? A veure, Jusipó, dóna-li els dos florins, i que es retiri.

En Jaume aclucà els ulls per a no veure l'expoliació.

L'hostaler, saltant i ballant d'alegria, cobrà i eixí, restant al pati el patge a una senya del cavaller.

Tot seguit, en Giralt, satisfet el seu deute, féu repartir el diner i el gra per parts iguals entre els vassalls.

Quina sorpresa! Ells que creien ésser cridats per a tenir noves d'un augment dels vectigals! Tot eren visques al senyor de Castell-Isard en nom del qual feia les dones en Giralt.

En Jaume, encès d'ira, amb els ulls llampeguejants, assistia a aquella fira de les seves suors, que aquell maleït d'en Giralt li despenia a mans foradades. Hauria volgut revoltar-se, però temia l'enuig d'en Giralt, qui s'hauria trobat, demés, assistit per la cobdícia dels pagesos afavorits.

—Ah, si ve aviat el criat, dient-me què s'ha fet del document de l'arxiu de l'Aljama, i puc saber que no el té en Giralt, el cavaller serà home mort!

Però el criat tardaria sis o set dies, i amb aquell temps, qui sap les males passades que li faria el «morros de vaca» (butxí) de l'amo ressucitat!

La gent de la rodalia estava encisada per l'aire del cavaller generós, i ell, impertorbable, sense fer cas de l'odi d'en Jaume, anava galejant:

—Ço és una prova de la generositat mai prou alabada del meu noble parent... a qui no li teníeu bona voluntat perquè no el coneixíeu. Cregueu que no té res seu! Oi que no tens res teu?—preguntava, rialler, en Giralt a en Jaume. I en Jaume, amb el cap cot, remugava unes paraules que ningú hauria pogut dir si assentien o negaven.

I seguia en Giralt:

—A la Mesopotàmia, un soldà ofrenà una volta les pedres

de la corona als seus vasalls. Ningú s'ho creia! A mi em correspongué una perla meravellosa, com cap altra del món, però... tenia a la vora un pinça, vàreig distreure'm i ell se la ve engolir prenent-la per un gra de raïm. A Tunís, en Barbari, un dia, cansat de fer el pirata, va llensar al mar les riqueses atresorades en ses naus. Els peixos es varen empassar les joies, i després tot era pescar els peixos.

Jo mateix, a dins d'un lluç hi vàreig trobar un adreç, que vaig oferir més tard al Prior de l'Aljama perquè l'invertís en misses...

Els pagesos escoltaven embadalits. Qui era aquell home que havia corregut tant món i que parlava de tants tresors, quasi sense donar-hi importància?

El patge era qui més dubtes tenia. No li semblava natural tota aquella generositat d'en Jaume, la cara del qual deia prou a les clares que aquella generositat era forçada. Qui era, doncs, aquell cavaller misteriós, que tant poder tenia damunt d'ell? Un farsant, potser? No! En Jaume del Fonollar no era home capaç de deixar-se enganyar per un farsant.

A l'hivern, els dies són curts, i aviat va fer-se fosc. Però encara quedava al pati i a la porta d'entrada, una munió de gent, que escriuava que volia entrar per a pendre part en el repartiment.

Ja no quedaven monedes, però sí gra, i vi, i oli.

En Giralt, imponent-se a tots, cridà:

—Avui és tard, demà seguirem fent caritat a tots, per a què tots pogau cridar amb orgull: «Visca Mossenyor Jaume!»

Aquest, afinat, que tenia les sangs verdes del verí que duia dins, feia una mitja rialleta, mentres s'anava dient, baixet, que no el sentia més que sa consciència:

—Mal llamp et baldi, senyor de Bellaguait!

Ja es començava a buidar el pati, quan un pobre home, demanà per a parlar amb en Giralt.

Els criats no el deixaven avançar.

—Feu-li pas, reïra d'abetl—manà en Giralt.

—Es un foll, un sense sentits, no en féu cas!—digué en Jaume, que en sentir la veu del pobre, s'havia ablanqueït encara més.

—Jo he d'escoltar a tothom, parent meu. Deixeu que passi.

—Mercès, gran senyor...—exclamà el pobre, fent cortèsies.

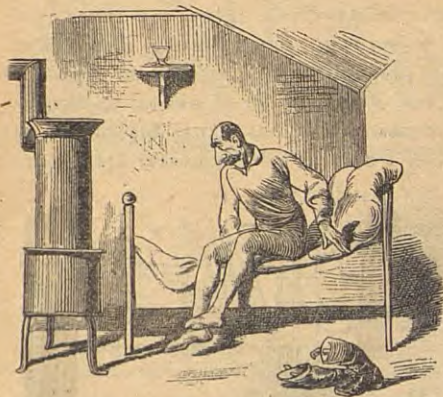
—Sou el Soldà de Turquia, el Rei de Tunís, el Califa de la Moreria? Digues-m'ho!

—No!—s'avençà cridar en Jaume.—Treieu-lo!

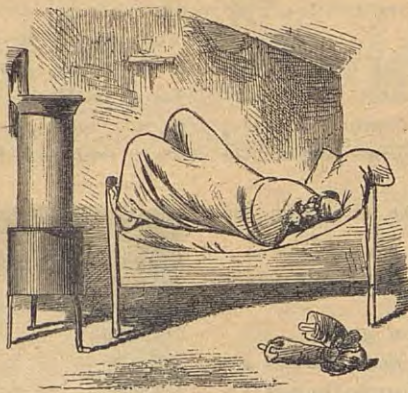
—Amic i parent; no em molesta pas que em confongui amb tan alts personatges... Parla, sí, jo sóc el Soldà que dius!

El pobre s'apropà a en Giralt, l'examinà curiosament, va donar el tom al seu voltant, besà les sedes del mantell i repregué:

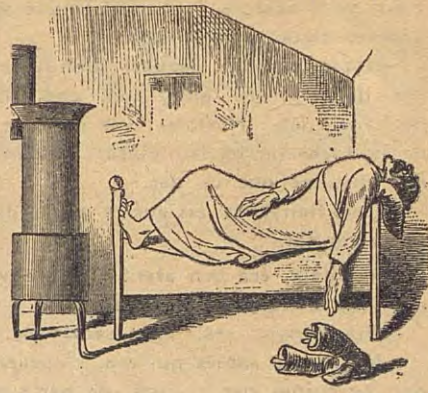
(Continuarà)

«Diguin el que vulguin, prò amb la calor de l'estufa es pot descansar millò.

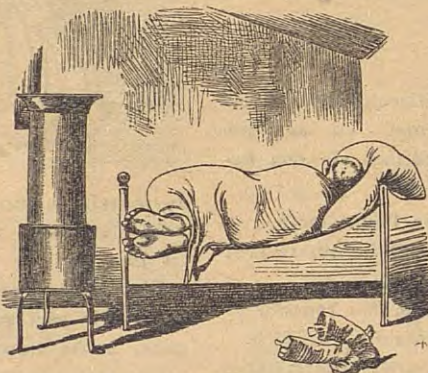
I amb tant fred com avui fa amb bona temperatura podré ben dormir i roncà.

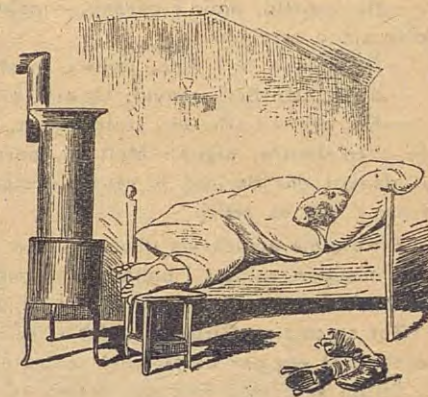
Al cap de molt poca estona l'home, que tenia son, vol fè una dormida bona.

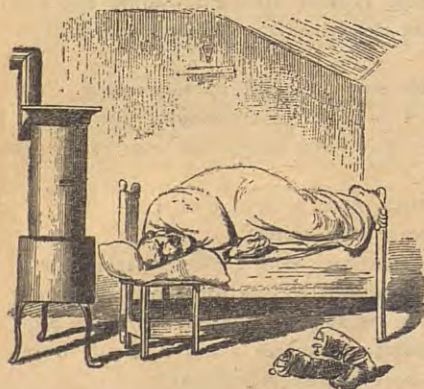
Mes com que en els peus té fred, els acosta cap al ferro per escalfá'ls un xiquet.

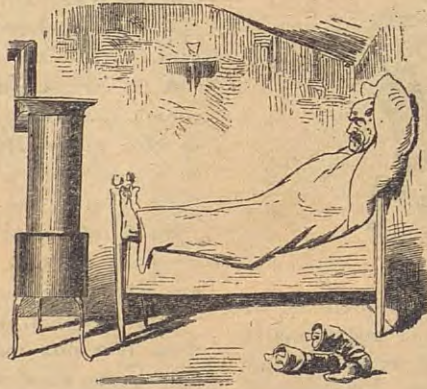
Nois! Tot entre poc i massa: A tocar, crema la estufa i més lluny un hom s'hi glaça!

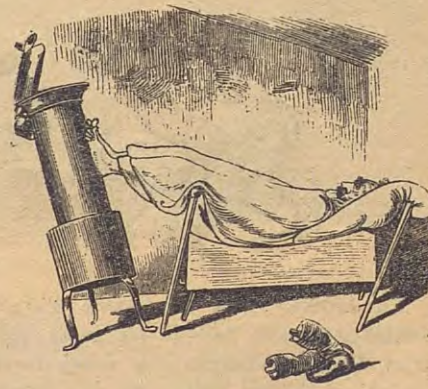
Pel mitjà d'un tamboret la cosa sembla arreglar-se i no té calor ni fred.

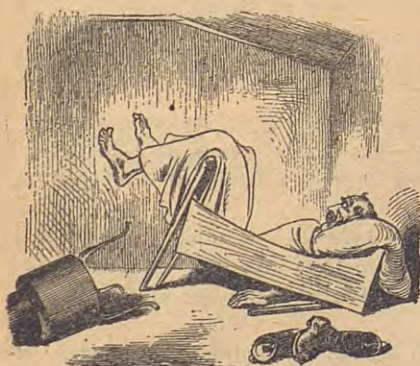
Mes el cap amb tot això Se li enfredoleix qui sap-lo... Cal mudar de posició.

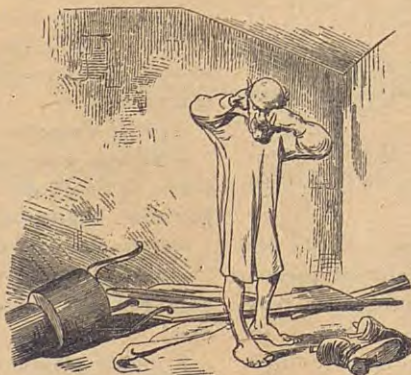
La testa es congestiona i té, per no caure en basca, d'incorporar-se una estona.

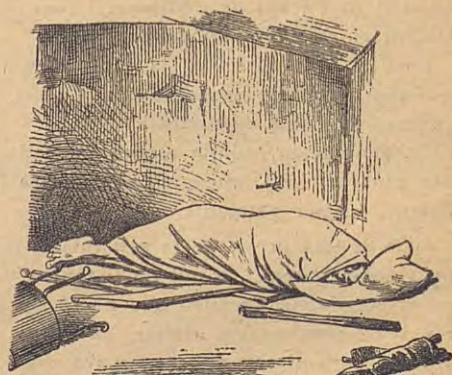
Els peus són el principal! Encar que l'escalfò és forta, hi ha que curar aquest mal.

El llit s'ha desballestat i com que perd l'equilibri, tot per terra se'n ha anat.

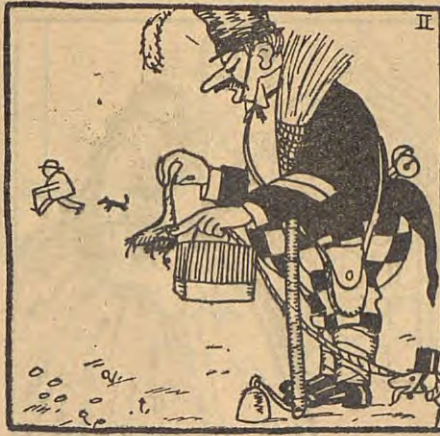
La he fet bona, com hi ha món! no tinc ni el llit ni la estufa i m'estic morint de son.

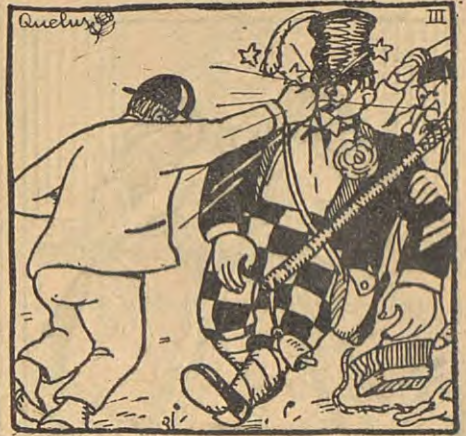
Res no s'hi pot fer ni dir! remuga amb filosofia... I a terra es posa a dormir.

Aquest any, com l'any passat

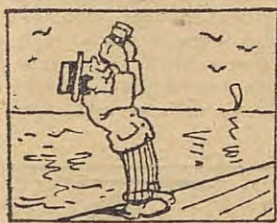

Tot aniria al gust d'ell

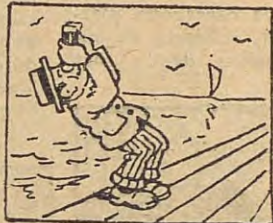

Prò al carrè d'en Tanca-bous

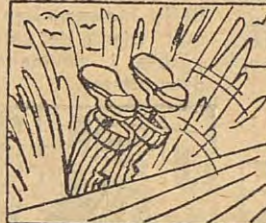
A M E R R I S S A T G E

—Renoi! Quin hidroavió!

—Ara! Ara, cau a l'aigua!

—Ja hi és!

.....!

N.º 2 RAMON BUSQUETS I CASTANYER

N.º 3 PERE BONADA I SALA

J E R O G I F I C

Una vegada hi havia un que volia fer negoci, i havent llegit que existia un país de tontos, se'n hi anà tot seguit...

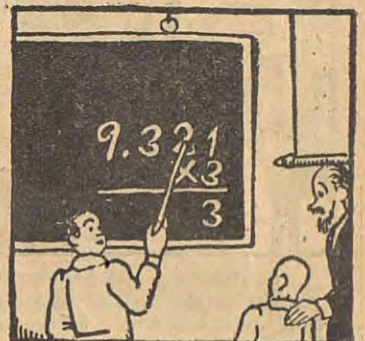
...i s'hi posà d'astrònom. Feia pagar deu cèntims per a «veure les estrelles» quan aquestes no eren altra cosa que uns trocets de vidre que ell havia col·locat en el fals aparell.

Una vegada, en Patufet i en Virolet, jugaven a passar gols.

En Virolet una volta xutà tan fort, que la pilota volà pels espais...

Però com que tots eren tontos, no coneixien res i els hi anava esquilant la calderilla.

Fins que un dia passa per aquell poble un carter català, i, com tots els catalans, molt eixerit i v.u. Al veure tanta gent reunida...

...anant a parar amb tanta de fúria a la boea de la lluna que la dentadura...

...va quedar feta engrunes. La lluna es posà a plorar tan fortament que...

...els hi preguntà què hi havia i en haver-li explicat, ja es pensà que els estaven enredant. Demana per veure-ho i en descobrir l'engany...

...donà tan forta palissa al «charlatà», que aquest mentre es fregava el cos dolorit, digué: —Jo feia veure les estrelles falses, però aquest mano me les ha fet veure de debò.

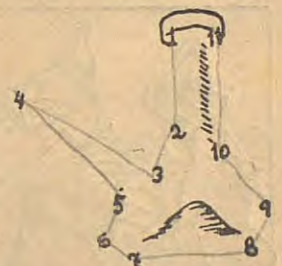

...a la terra es produí una forta tempesta. La pilota, continuant...

...el seu camí, quedà suspesa en els espais, essent més tard descoberta per un astrònom eminent, que li posà el nom de «Pilotus vulgaris».

Entreteniment

Resseguir correlativament els números, amb l'apis o ploma.

SOLUCIONS AL NUMERO PASSAT

Rodolins incomplets:

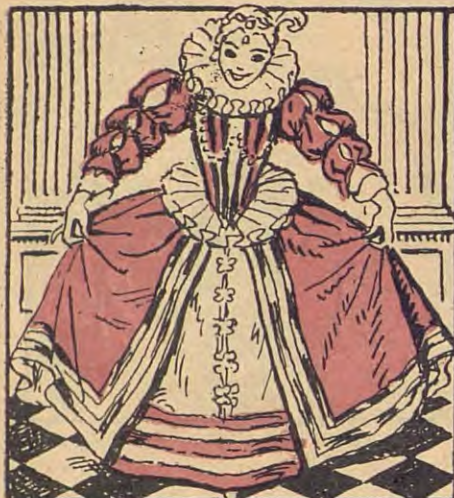
- I.—El senyor Ferran de Prat està molt enrabiat.
- II.—Per distreure's un xiquet s'ha comprat el «VIROLET».
- III.—Per tenir ganes de viure se'ns ha mort d'un tip de riure.

Entreteniment: Un cantí.

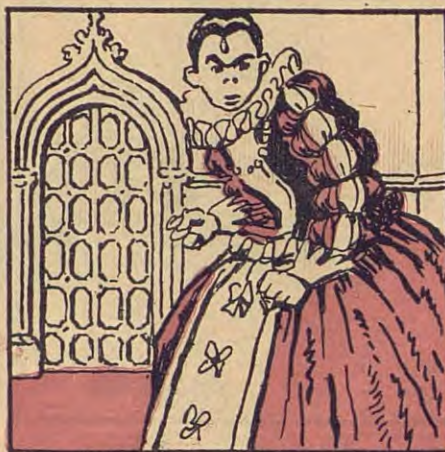
Eduard i Josep Solà, Impresors, València, 200 Barcelona.—Tel. 1282 G.

I. = LA SERPETA DE L'ENVEJA

Rondalla per JORDI CATALÀ
Ninots de OPISSO

La comtesa Rosaura era formosa com les flors més belles, dolça com l'arrop més dolç i més bona que el pa blanc, contrastant tan rellevants qualitats amb els grossos defectes que concorrien en la seva germanastra...

...ia duquesa Ursula, de la qual es pot dir que era el compendi de les tortuositats de l'ànima i de les tares de la capriciosa Naturalesa. Ultra ésser lletja i disgraciada, era carregada d'orgull, plena de vanitat, rublerta de supèrbia i altament gelosa de la sort dels altres.

Mentre la gràcil i formosa damisella era volguda, gairebé adorada per tothom, rics i pobres, nobles i plebeus, pels seus bons sentiments que es traduïen d'una faisó continuada en obres i accions exemplars i altruístiques que hom lloava com es mereixien...

...l'antipàtica germanastra era mal vista i pitjor considerada per la totalitat dels vassalls i àdhuc, d'una manera encoberta, per la cort sencera. Ço que féu néixer en ella una gran aborricció per a tots, i niar en el seu cor la serpeta de l'enveja devés la seva parenta.

Un dia, anant a passeig pels carrers principals de la ciutat la presumptuosa Ursula, tota mudada, lluint llaços i cintes i ostentant les millors joies, se li descordà la tanca d'un braçalet i, sense que se n'adongués ni ella ni cap dels vianants, li caigué a terra...

...molt poc abans que se li apropés un pobre vailet amb aire de pastoric muntanyà, miserablement vestit i de cara tota agradosa, qui, amb les mans suplicants i prenent amb les seves per a besar-les, les de la rica vanitosa, li demanà una almoïna. Ursula el rebutjà...

...i continuà el seu camí, però, a poc, s'adonà que li mancava el ric joell i sense encomanar-se a Déu ni al diable, exclamà: «Me l'ha robat, de segur, aquell miserable». I cridant als soldats que passaven, els ordenà que anessin a la persecució de l'infelç a qui no tardaren a trobar...

...en una plaça propera. «Aquest, aquest és el lladre», afirmà la duquesa. El noi, fonamentat sorpresa, féu les més xardoroses protestes d'innocència. L'escorcollaren, i malgrat resultar inútil el registre, Ursula no es donà per convençuda: «No hi fa res; el deu haver amagat... Que l'empresonin!»

(Continuarà)